

Başvuru Numarası	: 2021/907
Toplantı Tarihi/Sayısı	: 15.12.2021/5
Karar Numarası	: 2021/323
Başvuran	: A. T.
Başvuran Vekili	: --
Adres	: G.. E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Kurum/Kişi	: G.. E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Adres	: --

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. G.. E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda tutulan başvuranın sağlık hakkından yararlanamadığı iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuru dilekçesi 13.09.2021 tarih ve 3211 sayı ile kayda alınmıştır.

3. 27.08.2019 tarihinden itibaren G.. E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda hükümlü olarak bulunmakta olan A. T., Kurumumuza yaptığı başvuruda özetle; sağlık sorunlarının ve engellilik durumunun mevcut olduğunu, ayağında iyileşmeyen bir yara bulunduğunu, bulunduğu kurumda sağlık sorunlarının çözüme ulaşamadığını, kurum doktorunun haftada 1 gün görev yapması nedeniyle doktora erişiminin her zaman sağlanamadığını, revire çıkartılmadığını, kendisine verilen ilaçları kullanmadığı için disiplin cezası aldığı iddia etmiştir.

4. Başvuranın iddialarıyla ilgili olarak, 6701 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinin 2'nci fıkrası uyarınca hak ihlali iddiasına muhatap kurum olan G.. E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden 23.09.2021 tarihli ve ... sayılı yazımız ile yazılı görüş istenmiştir. 28.09.2021 tarihli ve ... sayılı yazılı görüşte özetle;

a) Başvuranın T. 1 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan 27.08.2019 tarihinde G. E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakil geldiği,

b) Hükümlünün teslim alınmasına müteakip 24.12.2019 tarihinde G. Devlet Hastanesindeki muayenesi sonrasında ileri tetkik ve tedavi için ...Hastanesine sevkinin uygun görüldüğü, tedavisinin yapılabileceği kurum olan T. E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakli için Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünden nakil talebinde bulunulduğu, bu kapsamda hükümlünün ikinci bir talimata kadar hastalık ve tedavisi için T. E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna naklinin uygun görüldüğü,

c) Başvuranın 13.01.2020 tarihinde G. E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan T. E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna naklinin gerçekleştirildiği, ... Hastanesinde 14.01.2020 tarihinde yapılan muayenesi sonucunda yatarak tedavi görmesinin gerektiği ancak ... Hastanesinde mahkûm koğuşı bulunmadığından ileri tetkik ve tedavisi için mahkûm koğuşı bulunan 3.basamak sağlık merkezinde tedavisinin yapılmasının uygun görülerek Erzurum Atatürk Üniversitesi'ne sevk edildiği,

d) Başvuranın T. E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan sağlık nedeniyle misafir olarak E.. E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna 17.01.2020 tarihinde nakil edildiği, tetkik ve tedavisi için E.. E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu gözetiminde mahkûm koğuşı bulunan ... Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesinde yatışının yapıldığı, burada tedavisinin yaptırıldığı ve tedavisinin bitmesi nedeniyle 27.01/2020 tarihinde tekrar geldiği T.. E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakil edildiği,

e) Başvuranın tedavisine reçete edilen ilaçlar ile T.. E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda, rutin

kontrolleri ise ... Hastanesinde yapılarak devam edildiği, ancak başvuranın 17.05.2021 tarihinde uygulanan tedavi programına uymaması ve tedaviyi reddetmesi nedeniyle Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün 25.06.2021 tarih ve ... sayılı yazıları ile G.. E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna iade edilmesinin uygun görüldüğü, başvuranın T.. E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan nakil getirilerek 02.07.2021 tarihinde tekrar teslim alındığı,

f) Başvuranın Kuruma tekrar geldiği 02.07.2021 tarihinden beri rahatsızlığı ile ilgili olarak tüm işlemlerin aksatılmadan yapıldığı, Kurumda bulunan hükümlü veya tutukluların özgürlüğünden yoksun olmayan her vatandaşın yararlandığı sağlık ve tedavi hizmetlerinden yararlandığı bildirilmiştir.

5. 6701 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinin 2'nci fıkrası uyarınca muhataptan alınan yazılı görüş 04.11.2021 tarihli yazımız ile başvurana iletilmiş ve kendisinin yazılı görüşü talep edilmiştir. Başvuran tarafından süresi içerisinde herhangi bir görüş sunulmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. Anayasa'nın "Kişinin dokunulmazlığı, maddî ve manevî varlığı" kenar başlıklı 17'nci maddesine göre "*Herkes, yaşama, maddî ve manevî varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbî zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbî deneylere tâbi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tâbi tutulamaz.*"

7. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin "İnsan haklarına saygı yükümlülüğü" kenar başlıklı 1'inci maddesi şöyledir; "*Yüksek Sözleşmeciler Tarafından kendi yetki alanları içinde bulunan herkesin, bu Sözleşme'nin birinci bölümünde açıklanan hak ve özgürlüklerden yararlanmalarını sağlarlar.*" Sözleşme'nin 3'üncü maddesi şöyledir; "*Hiç kimse işkenceye veya insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele veya cezaya tabi tutulamaz.*"

8. 13.12.2004 tarih ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun "İnfazda Temel İlke" başlıklı 2'nci maddesinin 2'inci fıkrasına göre "*Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazında zalimane, insanlık dışı, aşağılayıcı ve onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz.*"

9. 20.4.2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin (i) bendinde, Kurumumuzun "*özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" ile görevli olduğu düzenlenmiştir.

10. Aynı Kanun'un 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

11. 24.11.2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön inceleme yapılması" hususunun düzenlendiği 48'inci maddesinin birinci fıkrasına göre, "*Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön inceleme tabi tutulur...*"

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

12. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin 1'inci fıkrasının (i) bendine göre; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda başvuranın ceza infaz kurumunda sağlık sorunlarının giderilmediği iddiası, ceza infaz kurumu idaresinin yanıtları, konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

13. 13.12.2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "Hükümlünün muayene ve tedavi istekleri" başlıklı 71'inci maddesinde; "*(1) Hükümlü, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbî araçlardan yararlanma hakkına sahiptir. Bunun için hükümlü öncelikle kurum revirinde, mümkün olmaması hâlinde Devlet veya üniversite hastanelerinin mahkûm koşullarında tedavi ettirilir.*" hükmü bulunmaktadır. Bu hüküm kapsamında başvuranın 24.12.2019 tarihinde G. Devlet Hastanesinde yaptırılan muayenesi sonucunda tetkik ve tedavisi için sırasıyla önce T. ...Hastanesine sevkinin uygun görüldüğü, ardından tedavisi amacıyla T.. E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakil gittiği, ardından 17.01.2020 tarihinde sağlık nedeniyle misafir olarak E.. E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakil edildiği, ileri tetkik ve tedavisinin

E.. E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu gözetiminde mahkûm koğuşu bulunan ...Eğitim ve Araştırma Hastanesine yatışının yaptırıldığı ve tedavisinin bitmesi nedeniyle 27.01.2020 tarihinde tekrar geldiği T.. E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakil edildiği, tedavisinin rutin kontrollerinin ise yine ...Hastanesinde yapıldığı görülmüştür.

14. Başvuranın tedaviyi reddetmesi nedeniyle Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün 25.06.2021 tarih ve ... sayılı yazıları ile G.. E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna iade edilmesinin uygun görüldüğü, başvuranın T.. E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan nakil getirilerek 02.07.2021 tarihinde G.. E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu tarafından tekrar teslim alındığı ve başvuranın 02.07.2021 tarihinden itibaren farklı tarihlerde 8 kez Kurum revirinde muayene olduğu, kendisine reçete düzenlendiği ve reçete edilen ilaçlardan bir kısmını kendi iradesi ile almayı reddettiği muhatap Kurum tarafından iletilen muayene ve reçete bilgilerinden tespit edilmiştir. Muhatap Kurumun, kanundan doğan yükümlülüklerini yerine getirdiğinin tespitinden hareketle başvuranın iddialarının açıkça dayanaktan yoksun olduğu anlaşılmıştır.

15. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 67'nci maddesine göre "Ön inceleme aşamasında, **başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı**, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinin kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğinin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir." Sonuç olarak; açıklanan gerekçeler doğrultusunda başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle "**kabul edilemez**" olduğuna karar verilmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

V. KARAR

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
2. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 15.12.2021 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

Av. Harun MERTOĞLU
Kurul Üyesi

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi

Muhammet Ecevit CARTİ
Kurul Üyesi

Ünal SADE
Kurul Üyesi